

УДК: 378.091.2:331.548

Чесноков Олексій Вікторович

д.т.н., професор кафедри технологій

виробництва і професійної освіти,

ДЗ «Луганський національний університет

імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ

e-mail: solis@ua.fm

<https://orcid.org/0000-0003-3022-7866>

УЧАСТЬ У WORLDSKILLS UKRAINE ЯК КРОК ДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

WorldSkills Ukraine наймасштабніші змагання з робітничих професій, що проводяться для учнів, студентів та молодих працівників. Вперше конкурс WorldSkills Ukraine було проведено в 2016 році. З того часу, він став невід'ємною частиною української системи освіти та молодіжного життя. Для України це дуже важливо, адже Worldskills допомагає не тільки впровадженню кращих міжнародних практик у навчання та державно-приватне партнерство, а й сприяє підвищенню профорієнтації молоді, престижності робітничих професій та професійної освіти.

Головним фактором скорочення молодих робітників на промислових підприємствах є зниження престижу робітничих професій. Місія руху WorldSkills – популяризація середньої професійної освіти в Україні. WorldSkills International – міжнародна некомерційна асоціація, метою діяльності якої є підвищення статусу і стандартів професійної підготовки та кваліфікації робітників через інтеграцію кращих світових практик та професійних стандартів.

Удосконалення змісту професійних освітніх програм відповідно до стандартів Worldskills, є необхідним етапом підвищення рівня підготовки фахівців. Незважаючи на те, що вузи готують фахівців вищої кваліфікації і керівної ланки, наявність прикладних компетенцій, за інших рівних умов, є вигідною перевагою при подальшому працевлаштуванні. При підготовці учасників Worldskills освітнім організаціям необхідно залучати провідні підприємства регіону, за профілем компетенції. Вони здатні організувати навчально-виробничі майстерні з наданням свого обладнання, надати свою продукцію для вивчення і модернізації, залучити студентів до роботи на території своїх організацій. Виявлення позитивних сторін від участі вузу в русі Worldskills є метою дослідження.

Участь викладачів вузу в русі Worldskills дозволяє на практиці виявити різні сторони від впровадження нових освітніх технологій, визначити їх переваги. Створити системи багаторівневої підготовки, що забезпечує розробку та впровадження нових освітніх програм, затребуваних ринком праці. Однією з найважливіших точок дотику вищої школи і професійних організацій є реалізація безперервної освіти.

Для зміцнення прискореної форми навчання необхідно: формування варіативної частини навчального плану спеціальностей в коледжі з

дисциплін вузу; коригування залікових одиниць і компетенцій під стандарти вузу; участь співробітників вузу в навчанні студентів коледжів. Серед поточних завдань вузу можна виділити: необхідність вдосконалення процедури моніторингу поточної і перспективної потреби робітничих кадрів та фахівців для установ регіону та організацій; важливість проведення моніторингу переліку професій та спеціальностей, не обхідних для розвитку регіону; необхідність розвитку методики формування прогнозу потреби регіону в кваліфікованих фахівцях; необхідність здійснення постійного моніторингу кількості та якості підготовки випускників.

Взаємодія коледжів і ЗВО має передбачати: проведення спільних заходів; участь співробітників вузу в складі журі різних конкурсів; участь вузу в русі WorldSkills; отримання студентами вузу робітничих професій. На підставі вищевикладеного можна зробити висновки, що у ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» завершився перший етап співпраці між різними рівнями освіти – відпрацьовані траєкторії безперервної освіти. Наступний етап – це взаємозбагачення освітніх програм. Студенти ЗВО істотно підвищують свою кваліфікацію, якщо придбають прикладні навички кваліфікованих робітників і фахівців середньої ланки.

У свою чергу, випускники коледжів повинні розуміти тип перспективних завдань, які будуть стояти перед ними при подальшому навчанні у вузі. Також це підвищить рівень їх відповідальності у трудовій діяльності. Аналіз світової практики показує, яке значний вплив має рівень і якість освіти на зростання про-уктивності праці. Наукові і технічні знання слід розглядати як фундамент науково-технічного творчого прогресу. Інвестиції в освіту, в знання людей виступають активаторами успішного розвитку самих корпорацій, які здійснюють такі інновації. Перша реакція вузу на необхідність участі в русі WorldSkills – настороженість, адже вуз не займається підготовкою фахівців з робітничих професій, а викладачі не достатньо володіють відповідними прикладними навичками. Але такий реакція була тільки на початку. Співробітники вузу беруть участь в підготовці конкурсантів і в якості експертів на чемпіонатах професійної майстерності WorldSkills. Кандидатури експертів по кожній компетенції відбираються не просто відповідні тематичним профілем викладача, а дійсно володіють основними видами робіт. Міжнародні стандарти WorldSkills сприяють формуванню експертних спільнот по всьому світу і розробці стандартів за професіями, затребуваним і прогнозованим. До завдань експертів входить максимально об'єктивне суддівство, що дозволило б виявити найсильніших учасників і загальний рівень підготовки в коледжах. Первинними завданнями перед експертами є: отримання досвіду суддівства на регіональних чемпіонатах, підтвердження своєї кваліфікації в компетенції, проходження навчання з метою подальшої сертифікації; брати активну участь в опрацюванні регламентуючих документів чемпіонату WorldSkills. Головним структурним елементом формування досвіду професійної діяльності учнів виступають способи

організації навчальної та професійної діяльності. Завдяки участі в русі WorldSkills можна провести пошук нових методів і форм професійної підготовки як студентів, так і викладачів, а також роботодавців, соціальних партнерів.

Участь і організація таких заходів забезпечує навчальні заклади та учасників процесу незаперечними перевагами. По-перше, при підготовці технічного опису, конкурсного завдання, критеріїв оцінок, схем робочих місць експертам доводиться проаналізувати великий обсяг матеріалу, що певним чином впливає на підвищення їх професійного рівня. По-друге, студент змушений аналізувати порядок виконання завдання, вибирати найбільш ефективні способи досягнення мети, отримує професійні навички з виконання операцій, розвиває професійну самостійність, просочується змагальним духом, азартом і формує досвід творчої діяльності. Все перераховане підвищує професійний рівень студентів і викладачів.

Щорічно організовуються регіональні і національні змагання, за результатами яких кращі молоді фахівці потрапляють в розширений склад збірної WorldSkills. Які пройшли відбір учасники починають займатися з тренерами індивідуально, окремо розбираючи кожен аспект з оціночного листа. Для проведення тренувань в умовах, максимально близьким до змагальних. Участь студентів вузу в русі WorldSkills орієнтоване на досягнення наступних завдань: розвиток творчих, креативних здібностей студентів, вміння орієнтуватися в потоці інформації; підвищення рівня мотивації учнів до професійного саморозвитку та особистісного росту; популяризація робітничих професій, зміцнення в суспільстві шанобливого ставлення до людини праці. Сьогодні важко переоцінити роль конкурсного руху, яке розглядається як позаурочна діяльність учнів, має велике освітнє значення і сприяє виконанню ряду важливих завдань: виявляє обдарованих учнів та інженерно-педагогічних працівників, створює умови для обміну досвідом, сприяє популяризації робітничих професій та спеціальностей, стимулює мотивацію само розвитку, особистісний та професійний ріст. Конкурси за професіями та спеціальностями давно набули популярності і проводяться регулярно. Головне, що їх мета не обмежена лише популяризацією професій, обміном досвідом, а має більш широкий масштаб. Спільно проводяться конкурси професійної майстерності стають справжнім святом професіоналізму, сприяють підвищенню якості навчання, обміну передовим досвідом та впровадження сучасних технологій, є прекрасним стимулом для саморозвитку особистості і сприяють формуванню основ творчо-конструкторської діяльності учнів.

**ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ: СТАН,
ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

